

Komisja Historii i Filozofii Medycyny PTPN

6 października odbyło się kolejne posiedzenie komisji. Na początku spotkania jej przewodniczący, prof. Roman Meissner, przekazał kilka ważnych informacji:

☐ 2 października na walnym zebraniu PTPN uroczystie podziękowano członkom szczególnie wyróżniającym się w pracy na rzecz towarzystwa. Wśród nich znaleźli się prof. dr hab. Ludwik Malendowicz i dr Włodzimierz Maciej Stolzmann z Uniwersytetu Medycznego;

☐ odbywają się wykłady Wszechnicy Piastowskiej przy PTPN;

☐ tegoroczne Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny przyznano Haraldowi zur Hausenowi za udowodnienie, że raka szyjki macicy wywołuje wirus HPV, oraz Francoise Barre-Sinoussi i Luc Montagnier za identyfikację wirusa HIV;

☐ pojawiły się nowe wydawnictwa związane z historią medycyny i farmacji;

☐ „Polski dorobek naukowy XIX wieku w zakresie badań anatomii, fizjologii oraz patologii siatkówki z uwzględnieniem struktur otaczających” to tytuł referatu, jakiego wysłuchali zebrani. To ciekawe wystąpienie przygotował dr Andrzej Grzybowski, sekretarz komisji. Przedstawiamy jego fragmenty, przygotowane przez autora. „Sytuacja polityczna Polski w XIX wieku była niezwykle trudna, co przejawiało się licznymi szykanami i ograniczeniami ze strony zaborców wobec rozwoju polskiego życia naukowego. Brak możliwości studiowania medycyny i konieczność posługiwania się językiem zaborcy doprowadzały do bieżącej ówczesnie znajomości przez polskich lekarzy wielu języków (zwykle był to rosyjski, francuski i niemiecki) oraz konieczności podejmowania studiów za granicą. Prowadziło to do stałego kontaktu polskich lekarzy z najlepszymi ośrodkami zagranicznymi i bezpośredniego transferu wiedzy do Polski. Równocześnie kontakty nawiązane podczas studiów na zagranicznych uczelniach oraz zagranicznych staży, publikacje w czasopiśmie zagranicznych i obecności na międzynarodowych konferencjach medycznych, umożliwiały polskim lekarzom funkcjonowanie w środowiskach europejskich bez kompleksów na równorzędnych pozycjach. Doświadczenia i wiedza zdobyte przez nich podczas pracy za granicą przenoszone były do Polski. Powstały wybitne ośrodki okulistyczne w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Lwowie. Należy jednak zaznaczyć, że przy bardzo niesprzyjającej polityce władz zaborczych ośrodki te na ziemiach polskich wypełniały przede wszystkim obowiązki kliniczne, natomiast działalność naukowa, szczególnie ta o charakterze doświadczalnym, wymagająca specjalnych narzędzi badawczych, była bardzo ograniczona.

Duża część potencjału naukowego polskich okulistów została rozproszona za granicą. Pomimo wielu lat tam spędzonych i wysokiej rangi naukowej, żaden z nich nie był w stanie stworzyć na obczyźnie szkoły naukowej, dorównującej ówczesnym europejskim ośrodkom okulistycznym”.